СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIII. Ч. 281. Джерзі Ситі, Н. Дж., вівторок 3-го грудня 1935. — VOL. XLIII. No. 281. Jersey City, N. J., Tuesday, December 3, 1935. THREE CENTS

ДЕРЖАВНИЙ ДОВГ АМЕРИКИ ПЕРЕХОДИТЬ 30 МІЛІЯРДІВ

ВАШИНГТОН. — Секретар скарбу проголосив, що скарб думає позичити тепер 900 міліонів долярів та виплатити припадаючі на сплату бонди на суму 418 міліонів долярів, так, що довг американського скарбу перший раз в історії Злучених Держав перейде суму 30 міліярдів (біліонів) долярів.

Скарб не буде вже розпродувати нової державної позички дорогою ліцитації, як це було останнього разу, бо цей спосіб показався непрактичним. Нові бонди мають бути виплачені до 1946 року та мають приносити 2 й дві треті процента.

Державний довг Америки перед горожанською війною в 1861 році виносив 90 міліонів долярів, по скінченню тої війни 2 міліярди 755 міліонів, у 1898 р. 961 міліонів, у 1916 р. (перед вступленням Злучених Держав до світової війни) 1 міліярд 225 міліонів, по скінченню війни 25 міліярдів, в 1930 р. 16 міліярдів, у 1932 р. 19 міліярдів, у 1933 р. 22 міліярди, в 1934 р. 27 міліярдів, у 1935 р. 28 міліярдів (всі ці числа відносяться до 30-го червня поданого року), дня 27-го листогада 1935 р. 29 міліярдів 641 міліонів 606 тисяч долярів.

УРЯД КАЖЕ, ЩО ЧИСЛО БЕЗРОБІТНИХ ЗМЕНШИЛОСЯ НА ДВА МІЛІОНИ.

ВАШИНГТОН. — Гарі Гопкинс, „адміністратор поступу праць", випустив у світ книжку про статистику запомогових заходів федеральної адміністрації проти безробіття.

Книжка доказує, що за два роки рузвелтівської адміністрації безробіття зменшилося на три міліони осіб. Книжка приходить до висновку, що вершок безробіття край досягнув у березні 1933 р., коли в краю було 15 міліонів безробітних. Тепер число виносить 12 міліонів.

ГРОЗЯТЬ ВИКИДАННЯМ З МЕШКАНЬ.

ШІКАГО. — „Шікаґовська рада земельної власности" заявила, що вона буде викидати з мешкань всех тих, що мають запомогові роботи, а не платять комірного.

Вона обчисляє, що таких є в Шікаґо коло 30,000.

ЗБИРАЮТЬСЯ РОЗВЕСТИ ПОШУКУВАННЯ ЕЛСВОРТА.

КОЛДВЕЛ (Ню Джерзі). — Ґрупа летунів організує виправу в полудневі підбігунові околиці, щоби шукати пропалого там недавно летуна Елсворта.

Вони вже вибрали на це відповідний літак, що має силу летіти без перерви 2,000 миль. На чолі виправи станув летун Росел То.

БОРОТЬБА ЗА УЧАСТЬ АМЕРИКИ В ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГРИЩАХ.

НЮ ЙОРК. — 41 колеґій підписали публичну заяву проти участи Злучених Держав в олімпійських ігрищах, якщо вони відбудуться в Німеччині.

Заява каже: „Як американські виховники, що високо цінимо свободу людського духа й поступу суспільности, ми звертаємось до Американського Олімпійського Комітету та Аматорської Атлетичної Юнії зазначити наше становище, що американські атлети повинні відступити від участи в олімпійських ігрищах, якщо вони відбудуться в нацистичній Німеччині. На наш погляд, опертий на історії подій, що скоїлися в Німеччині за останні півтретя року, нелюдські поступки, практиковані проти жидів, католиків, протестантів, робітників, масонів і інші незалежні напрямки переносяться теж на ділянку спортів і олімпійські ігрища".

Краєвий Аматорський Союз Лещетарів ухвалив у Шікаґо одноголосно взяти участь в олімпійських ігрищах та заявити свою згоду з Американським Олімпійським Комітетом.

Збори редакторів студентських ґазет у колеґіях на сході й півдні, що тепер збираються в Ню Йорку, постановили більшістю голосів заявитися проти участи Злучених Держав в олімпійських ігрищах. У Ню Йорку відбулося в тій справі масове віче, на котрім промовляв проти участи конґресмен Маркантоніо.

УДОСКОНАЛЮЮТЬ ФОТОҐРАФІЮ ГОЛОСУ.

КЕЙМБРИДЖ (Месечусетс). — Електричний відділ Гарвардського університету удосконалив „камеру" до фотоґрафування голосу. Ця камера потрафить зловити й записати всякий голос, що тільки дається вловити людським ухом, незвичайно скоро. На що давніше для записання треба було цілих днів, на те нині треба тільки секунд.

ЗАВАЛИЛАСЬ АРЕНА НА ГРИЩУ.

МАВТ ЕФРАЇМ (Ню Джерзі). — Підчас гри у футбол між дружинами Нортмонт та Ферст Ворд у неділю зполудня завалилася під публикою частина степениці й коло пів тисячі осіб звалилося з висоти на землю. Три особи були поважно ранені.

МОСКОВСЬКА ЕМІҐРАЦІЯ В МАНДЖУРІЇ.

Московська харбінська преса пише, що манджурські власти дозволили оснувати в Харбіні військову школу для Москалів-еміґрантів та зорґанізувати курінь вправ. Школа буде мати такі секції: стрілецьку, скорострільну, інжинірську, кавалерійську, артилерійську і козацьку. Курінь вправ виховуватиме підстаршин для формацій, творених Союзом військових Москалів на Далекому Сході. Предсідником цього Союзу є ґенерал Кисліцин, бувший делеґат великого князя Кирила Володимировича в Харбіні, одначе дійсним інспіратором цілої акції є отаман Семйонов, який мешкає в Дайрені.

Манджурські власти дуже гостро поборюють усякі виступи проти попираних ними московських орґанізацій. В останньому часі замкнули вони харбінське „Русскоє Слово", яке відмовилося попирати акцію Семйонова і Кисліцина. В звязку з цим арештовано теж Н. Лідина, постійного кореспондента паризьких „Послєдніх Новостєй" Мілюкова.

ВЯЗНИЦЯ СЕРЕД ПУСТИНІ.

Каірський часопис „Аграм" потверджує вістку про будову великої вязниці в Бір-Ель-Абду, що є на залізничому шляху Каіро-Єрусалим на північ від Синайського півострова. Бір-ель-Абду це невеличка оаза, в якій живе всього кілька бедуїнських родин. В околиці на 60 миль живуть лише поодиноко в маленьких оселях бедуїни, а зрештою всюди довкола є неврожайна піскова пустиня. На півдні є зовсім безрістні побереже Середземного моря.

НАЙДОВША ЛИНВОВА ЗАЛІЗНИЦЯ.

Найдовшу линвову залізницю на світі будують Італійці між портом Масава і містом Асмара. Залізниця буде довга 75 км. Таким чином будуть постачати харчі й інші матеріяли найкоротшою дорогою просто з порту до обозу. Досі вживають до цього самоходів, що при великих трудах відбувають дорогу 120 км. завдовжки.

СВЯЩЕНИЧІ РЕВЕРЕНДИ ЗАБОРОНЕНІ В ТУРЕЧЧИНІ.

Турецька влада заборонила духовним магометанського й жидівського віроісповідання вживати окремого одягу, що відріжнює їх від інших громадян. Заборона спирається на давнішому розпорядку, яким знесено в Туреччині всякі однострої. Відтепер навіть християнські священики мусять приноровитися до загальної моди в Туреччині.

НЕВДАЧА ГАРКАВЕНКА.

У Дреадені відбулося змагання за золотий пояс Німеччини між українським силачем Гаркавенком і Німцем Шварцом. Після завзятої боротьби виграв Шварц.

РОСІЙСЬКА ҐІМНАЗІЯ В БЕРЛІНІ.

Советська преса повідомляє з неґодуванням, що німецьке міністерство освіти переняло на державний кошт російську еміґраційну ґімназію. Большевики називають її „білоґвардійською".

ПОЛЬСЬКА ЗЕМЕЛЬНА ВЛАСНІСТЬ НА ВОЛИНІ МЕНШАЄ.

В Луцьку відбувся зїзд членів Союзу волинських дідичів при участи воєводи Юзефського та інших представників адміністраційної влади. З виголошених промов заслугує на увагу реферат гр. Ст. Ледуховського, який зазначив, що стан посідання великих землевласників на Волині обіймає тепер коло 40 тисяч гектарів. У порівнанні з передвоєнним станом це дає тільки одну третину і свідчить про велике зменшення польського стану посідання на Волині, при чому земля переходить в непольські руки. Наскільки скористало з цього автохтонне українське населення, вартоб окремо провірити.

„МОЛОДИЙ УКРАЇНЕЦЬ".

Під таким заголовком зачав виходити в Харбіні неперіодичний журнал. Видає його орґанізація української молоді в Харбіні. В першому числі журналу поміщено між іншими такі статті: Наші завдання, Хроніка життя СУМ, Молодь на Великій Україні під комуністичною владою та стаття полемічного характеру п. з. „Сипаратизм и Великая Россія" (відповідь на статтю д-ра Чунихина в „Харбинском Времени").

ПІД ЗАГРОЗОЮ СТЕРИЛІЗАЦІЇ.

В Німеччині арештовано дві Литовки, сестри Гетінґайтес, яких осаджено в концентраційному таборі, де мали піддати їх стерилізації. Завдяки заходам литовського посла в Берліні німецька влада відступила від цього наміру, одначе зазначила, що набудуче у випадках, передбачених законом, всі чужинки мусять піддатися стерилізації або покинути Німеччину.

АРЕШТУВАЛИ ВБИВНИКІВ.

Поліція арештувала виконавців грабіжницького нападу на дім експортера яєць у Букачівцях, Н. Штерна: братів Василя та Гриця Куйдибу, господарів, що мають по 18 моргів поля. Їх жде кара смерти.

ОПЕРАЦІЯ СЕРЦЯ.

Незвичайну операцію серця виконано недавно в повітовому шпиталі в Янові Люблинському. До лікарів зголосився 24-літній мужчина, ранений у часі бійки револьверовою кулею, яка застрягла в серці. Ренґенові досліди виказали, що куля виконує рухи разом зі серцем. Підчас двогодинної операції, яку виконав директор шпиталю д-р Совяковський в асисті двох лікарів, кулю добули з серцевого мязу, хоча була окружена вже зростами. Стан хорого добрий і в найближчих днях його випустять зі шпиталю.

ТРИНАЦЯТЬ РОБІТНИЦЬ У ВОГНІ.

З Вильна повідомляють, що в домі Катерини Дубяк склалася жахлива катастрофа. Зійшлися до неї 13 робітниць, працюючи коло льону. Від печі повстала пожежа, що швидко охопила великий запас льону, а далі цілий дім. Робітниці не могли завчасу втекти і дві з них погибли у вогні, а 11 тяжко попеклися.

НЕЗВИЧАЙНЕ ВІДШКОДУВАННЯ.

Краківський апеляційний суд признав відшкодування 120 тисяч зл. і 1,115 зл. місячної ренти для лікарки д-ра Анни Ґреблер, тяжко раненої в залізничій катастрофі під Крешовіцами 2. жовтня м. р. Хоча сама була тяжко ранена, вона підчас катастрофи давала лікарську поміч жертвам катастрофи, при чому набавилася закаження крови, наслідком чого мусіли ампутувати їй обі ноги.

НОВІ ФОРМИ ПРИВІТІВ.

В Юґославії повстало товариство, що має на меті боротись із усякими умовними товариськими формами. Воно звертається головно проти старих австрійських звичок, що закорінились у Юґославії. У старій Австрії при стрічі та розстанню завсіди говорили „Найнижчий слуга", „Цілую ручки", „Моє поважання". Тепер на це місце вводять такі привіти як „Добрий день", „Добрий вечір" і т. д. Реформа йде теж у напрямі зміни одягу. Члени зґаданого товариства боряться з фраком, циліндром і білою камізелькою. Небавком товариство орґанізує вуличну демонстрацію, в якій візьмуть участь люди в робітничих блюзах з циліндрами на голові й у фраках з сандалами на босих ногах і солом'яних капелюхах. Будуть теж осмішувати на вулиці таку сцену, як мужчини цілують жінкам руки або як вони згинаються в пояс при привітах.

САРАНЧА В ПІВДЕННІЙ АМЕРИЦІ.

Арґентинські часописи повідомляють, що Арґентину навістила язва саранчі, яка появилася дуже масово і нищить поля та городи. Хлібороби зруйновані і надіються на половину менших жнив ніж торік. Те саме діється в Уруґваю, де теж появилася саранча масово.

ЗАМІСЦЬ МАКУ СТРІЛЬНИЙ ПОРОХ.

Кондуктор потягу, що їхав зі Львова до Бродів, запримітив дві великі валізи, що видалися йому підозрілими. Власник цих валіз, Ізак Штравс, заявив, що везе мак. Одначе кондуктор не вдоволився тією відповідю і покликав на найближчій стації поліцію, яка ствердила, що в куфрах знаходиться 30 кґ. вибухового матеріялу. Штравса арештовано. Слідство виказало, що він скуповував стрільний порох з кріcових патронів для Соломона Бонзе і ще двох купців з Бродів. Всі три станули перед львівським судом, який засудив Штравса на 4 місяці вязниці, а трох інших обвинувачених по кілька тижнів арешту.

НЕЛЕҐАЛЬНІ ТРАНСАКЦІЇ ДОЛЯРІВКАМИ.

Бриґада скарбової контролі переводить карні доходження проти десятьох банкових контор у Львові за визиск своїх клієнтів. Ті „банки" продавали на рати долярівки і будівельні облігації за подвійну ціну, при чому натягали людей також на купно самих „шанс гри" долярівками, яких не купували і яких не було навіть у „банках". Скарбова влада признала ті фінансові комбінації нелеґальною льотерією і наказала потягнути винуватців до відповідальности.

ПРИЯТЕЛІ УКРАЇНЦІВ У БРИТІЙСЬКІМ ПАРЛЯМЕНТІ

ЛОНДОН. — Українське Пресове Бюро подає з нагоди відбувшихся нових виборів, що ввійшли знову до англійського парляменту всі бувші посли, що є членами Анґльо-Українського Комітету. Ввійшли до нього теж і давніші прихильники Українців, як о. Джеймс Бар, що в 1931 р. разом з послом Р. Дж. Дейвисом відвідував Галичину та подав свій звіт з поїздки в парляменті, і посол Бен Райлей, член Партії Праці. Вибрані теж посли сер Волдрон Смидерс (консерватист) та посол Ловат Фрейзер (націоналіст), знані українському громадянству зі своєї прихильности до українських справ.

ПО „КУРКУЛЯХ" — „ТИСЯЧНИКИ".

МОСКВА (Росія). — „Ізвєстія" доносять, що маємо вже в Советах нову касту громадян. Це „тисячники", себто ті щасливці, що заробляють по тисячу рублів на місяць. Появилися вони в Донецькім басейні. Є їх покищо ще небагато, але при новій системі праці, т. зв. стаханівщині, може їх повстати далеко більше. Це залежатиме від того, наскільки советські робітники принороввляться до цеї „приспішної" системи.

ПОЛЬОНІЗУЮТЬ СТОЛИЦЮ ЗАХІДНЬОЇ УКРАЇНИ.

ЛЬВІВ. — Не пішло Полякам як слід зі збіркою на памятник Косцюшка у Львові, який мав станути на найкращім місці, в парку напроти університету, що міститься тепер у будинку давнього галицького сойму. Та Рада міста не хоче відступити від свого „патріотичного" пляну і тому рішила перемінити стару порохівню на т. зв. „Гетьманських валах" на музей ім. Косцюшка, а „вали" назвати „Косцюшківськими".

АРЕШТУЮТЬ ШПИГУНІВ У СОВЄТАХ.

МОСКВА.—Вбито на естонсько-советській границі естонського шпигуна Киришока. Вбитий перед смертю вбив советського пограничника. Зі знайдених при Киришокові документів виходить, що в Советах існує широка шпигунська орґанізація. Арештовано пять членів цеї орґанізації. В урядовім советськім комунікаті названо арештованих — кулаками.

ЕТІОПЦІ ГОРОЮ.

АДІС АБАБА (Етіопія). — Етіопський король клянеться, що радше згине зі своїми жовнірами, ніж піддасться ворогові. З його заяв виходить, що гасне зоря Мусолінія в Африці. Правди в тім стільки, що італійські війська були дійсно змушені вернутися в деяких місцях до позицій, які вони заняли були на самім початку воєнної кампанії. Сталося це головно тому, що далі перепадають дощі, які унеможливлюють будову доріг, а без доріг годі достарчити наступаючій армії амуниції і харчів.

НОВЕ МИРОВЕ ПРЕДЛОЖЕННЯ.

ЛОНДОН. — Анґлія знає, що Мусоліні опинився тепер в дуже прикрому положенні. Бойкот з забороною довозу нафти до Італії буде для італійського диктатора смертним присудом. Це Мусоліні знає. Він вправді виголошує промови і відгрожується, але треба сумніватися, щоб він відважився на розпучливий крок і пішов війною проти Анґлії, зглядно її союзників, якими є всі ті держави, що є в Лізі Націй і що погодилися на санкції. Знаючи те, Анґлія не хоче використовувати цього розпучливого положення на те, щоб знищити Мусолінія. Вона хоче дати йому вихід з ситуації. І тому саме виїхав її відпоручник до Парижа, де разом з французьким урядом випрацьовує нове предложення замирення Італії з Етіопією. Це предложення буде таке, яке уложено ще літом. Воно не дає Мусолінієві того, що він міг одержати ще тому місяць. Але всежтаки дає йому нагоду вийти з кампанії в Африці з певним зиском.

Думають, що Мусоліні не відкине цеї пропозиції, а возьме її за підставу до дальших переговорів.

ВІЙНИ ПОКИЩО НЕ БУДЕ.

БЕРЛІН. — Американський кореспондент подає, що за його спостереженнями вправді малий інцидент може вже викликати війну в Европі, але, поминаючи те, ситуація по правді є така, що війни ніхто собі не бажає і її не буде. Принаймні доти, доки Німеччина не узброїться. А на це треба ще ждати яких 5 років. До того часу, каже кореспондент, Гітлер буде певно „миролюбний".

АМНЕСТІЇ.

АТЕНИ (Греція). — Король Юрій, обнявши престол, дав амнестію 758 арештованим і вигнаним за політичні проступки. Між помилуваними є старий політик і ворог монархії, Венізельос.

БІЛГОРОД (Юґославія). — Яких 1,000 засуджених скористають з амнестії, але не скористають ті, що їх судили за державну зраду, комуністичну акцію і корупцію.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jeresy City, N. J. on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з пятниці (з англійською частю):		Friday's Issue (witr Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзи Ситі і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗА ЕВРОПЕЙСЬКИМИ КУЛІСАМИ

На европейськім континенті події йдуть так скоро за подіями, що звичайному читачеві в Америці тяжко за ними слідити. За один тиждень, а деколи й за один день перемінюється цілий уклад сил.

Ще тільки тиждень тому виглядало, що Мусоліні буде мати в своїй етіопській авантурі багато прихильників. Всі рахували, що по його стороні стане щонайменше німецький Мусоліні, Гітлер. Тимчасом Гітлер випустив лісту товарів, яких не вільно вивозити з Німеччини, і хоча ця ліста прикрита нібито німецькими потребами, всі знають, що її видання спрямоване проти Італії та що це властиво поміч Анґлії в її боротьбі проти Італії. Отже виходить, що й цей певний приятель, на якого Мусоліні рахував як на чотири тузи, завів його.

Зараз потім Мусоліні пробував робити гостру міну проти Анґлії, проти Ліґи Націй, проти Німеччини, проти всіх держав, що тільки в якийнебудь спосіб будуть керешувати його імперіялістичні пляни. Він готов був воювати хочби з цілим світом, якби цілий світ на нього завзявся. Зовсім, як колись німецький цісар Вільгельм Другий.

Рахував, видно, Мусоліні на поміч Франції. Тепер доносять з Европи, що й Франція приступила до Анґлії та загрозила Мусолінієві, що коли він буде воювати проти Анґлії, то буде мусіти воювати теж і проти Франції. У цей спосіб Анґлія поволі, але консеквентно переводить свою традиційну політику супроти своїх ворогів, політику ізоляції, відокремлення. Лишається тепер Мусоліні самий. Як пише один американський ґазетяр, сидить він самий на галузці, котру Анґлія може відрізати, коли їй захочеться.

Помагає ще Мусолінієві тишком-нишком російський большевицький уряд, висилаючи в Етіопію крадену Москвою в Азербайджані нафту, але й це довго не потягне, бо Анґлія вже знайде спосіб скомпромітувати цим московську позу оборонця поневолених народів перед імперіялістами. Зрештою Москва буде мати багато клопотів протиділати заходам Гітлера, котрий, як виразно стверджує Фрейзіер Гонт, відомий американський кореспондент, висланий в Европу великою нюйорською ґазетою „Ворлд-Телеґрем", не покидає зовсім намірів відорвати від совєтів порядний кусок території, щоб її скольонізувати Німцями.

Цей кореспондент каже, що Німеччина вже покинула цісарські пляни будувати кольоніяльну імперію в Африці в конкуренції з Анґлією. Гітлер стоїть за те, що Німеччина має шукати собі простору для поширення на схід, забирати там землі, що мають усі ті природні багатства, яких Німеччині треба для збудування першорядної економічної потуги, та скольонізувати їх густо німецькими кольоністами.

Звісно, Польща й Україна це перші країни на дорозі німецької експанзії на схід. Гонт каже, що Німеччина своїх плянів щодо України не покидає.

„ПАН З ПАНЕМ ЗНА СЄН"

Від того часу, як Пілсудський подав руку примирення Гітлерові, в німецькій пресі почали хвалити Польщу, а в польській урядовій пресі прославляють Німеччину й теперішню владу націонал-соціялістів. Між „одвічними ворогами", Поляками та Німцями, запанувала приязнь. У своїй промові 20. травня 1935 р. Гітлер підносив „великі заслуги" Пілсудського і Польщі для Німеччини, бо Польща перша з европейських держав визнала потребу збільшити німецьку збройну силу.

І Поляки не лишаються невдячні. Польський учений і політик Студніцький доказує в своїй книзі, що вийшла у Варшаві 1935 року, що Польща стала незалежною державою головно через те, що Німеччина в світовій війні розбила Росію. Колиб Росія встояла аж до кінця світової війни, пише Студніцький, то держави антанти, звязані союзовим договором із Росією, ніколи не моглиб стати за відновлення незалежної Польщі.

У звязку з цим ґерманофільським напрямом польської політики тепер дуже поширені всякі німецько-польські товариства та взаємні відвідини. Польські політики, журналісти, письменники, ґенерали їздять у гості до Німеччини, а Німці гостюють у Польщі.

В осени цього року ґрупа німецьких журналістів була в Галичині. Польські урядові чинники запросили німецьких гостей на свято збору винограду. Один із цих журналістів, побувавши в заліщицькім повіті, розписується про „свято винограду в Польщі". Цей опис уміщений був у німецькім щоденнику „Мінхнер Ноєсте Нахріхтен" з 8. листопада 1935 р.

У Німеччині перед Гітлером часто писалося про Українців, зокрема про українські землі під Польщею. Ці відомости про український рух були в більшости правдиві. Кожний німецький журналіст, що їхав у Польщу, знав, що Українці складають найчисленнішу „меншість" цієї держави. Нові журналісти Гітлерового виховання, як напр. цей, що їздив до Заліщик на „свято винограду", нічого не хочуть знати про Українців та про український рух. Правда, мусів дописувач мінхенської ґазети написати, що в Галичині є якісь там Українці, але на них він не звернув ніякої уваги. Тільки згадав, між іншим, що в Галичині по містах живуть Жиди й Поляки, а по селах Українці. Бувши на селі в Галичині, гості з Німеччини, як і треба було сподіватися від „націонал-соціялістів", не пішли подивитися на гірке життя українського хлібороба-селянина, а склали візиту таким „соціялістам", як польська княгиня Любомірська в Черноногороді та другій, теж „соціялістці", польській ґрафині Львош. З цими своїми „товаришками" розмовляли про те, скільки гектарів землі мають вони під виноградом та скільки збираються мати на другий рік. Польські князі й ґрафи напували своїх дорогих гостей із Німеччини вином, горівкою та годували добрими наїдками. Що з особливою приємністю відзначили німецькі гості в Галичині, це „співжиття" Українців з Поляками. Вони бачили, як перед польським воєводою в Заліщиках проходили рядами делеґації українських селян та польських кольоністів, з танками, співами та з вінками й подарунками для урядових начальників. Німецькому журналістові не приходить і на думку спитати, чи ті українські селяни прийшли до панів „на ралець" по добрій волі. Він пише: „Раніше це булоб неможливе, щоб українські селяни йшли разом із польськими кольоністами в святочнім поході. Політика згоди, яку тепер веде польський уряд, показує свої перші плоди".

За польську гостинність німецький журналіст віддячився: похвалив Поляків і польську владу і розмалював рожевими барвами „щасливе життя" Українців під Польщею. Чи пани сваряться, чи миряться, всеодно у „хлопів" чуби болять...

Н. В.

ВРАЖІННЯ З ЗАКАРПАТТЯ

Цього літа мені пощастило бути на літніх феріях на Закарпатті. Не обмежились ми тим, щоб свою літню відпустку провести в якомусь підкарпатському селі, де, особливо на рівнині, можна спокійно й дешево прожити. Ми вирішили поперше оглянути Гуцульщину, а потім уже спуститися з гір на долину. Найвигіднішим місцем побуту на Гуцульщині є Кваси, невелике село, що лежить здовж ріки Тиси, оточене горами. Тиса, гірська ріка з кришталевою водою, бистра, гомінка, в якій буцімто є багато пстругів, але риб не вільно ловити без великих податків, бо це — державне майно. Гірські пейзажі нагадують Тироль, а почасти Швайцарію, лише в мінятюрі. Але природа інша: мягча, кольоритніша й небо над нею синіше, наче справжнє українське небо. Кваси знамениті своїми мінеральними джерелами, як там кажуть, буркутами. В одних джерелах прекрасна мінеральна столова вода. В інших вода залізиста, але все з ґазом.

Одно лише з цих джерел використане для купелів, але докладно ніхто не знає, який склад тієї води. Але мало не всі відвідувачі Квасів беруть ці купелі. Одні вважають їх за вуглекисні, другі за сірчані та йодисті. А треті купаються просто тому, що купелі дуже дешеві, тільки 3 кч. Вже існують два купелеві підприємства, але покищо ніодно з них не подбало, щоб хоч склад води установити. Більшість купальників, розуміється, Жиди, бо вони люблять лікуватися. Але видно, що купаються без припису лікаря й тому беруть купелі іноді такі гарячі, що по купелях виглядають наче по горячій лазні, аж пашить від них. Колиб ці джерела були не в такому занедбаному краю, вони зробилиб із Квасів уже справжнє літнище, а покищо вони лише чекають на якогось підприємця з енерґією й капіталом, і населенню місцевому не дають майже ніяких прибутків.

Після Квасів відвідали ми Ясиню, далі Зимір. Це вже останні пункти Закарпаття, за ними — польський кордон. З Зиміру добре видно найвищу точку Карпатів — Говерлю. За нею на північний схід Румунія. Краса всюди надзвичайна й така велична, що навіть нагадує вже Кавказ.

Прекрасній природі відповідає й населення. Гуцули гарні, ставні, з тонкими рисами обличчя, більшість чорняві. А жінки просто красуні, часто з такою ніжною шкірою обличчя, що їм би позаздрили найпристрасніші зуживачки косметики. Але що особливо гарне в Гуцулів — це їх одяг, який подивно зберігся в усій своїй ориґінальности аж до наших часів. Не кажучи вже про свята, але й на праці в горах Гуцули гарно, чисто одягнуті. На зелених збіччях гір, на полонинах підчас косовиці ви бачите червоні плями гуцульських запасок, хусток, білі плями вишиваних сорочок. Ці останні дивують своєю чистотою: виглядають, наче щойно вдягнуті. Мабуть тому, що працюють у горах, де ні пороху, ні сажі нема, а повітря чисте й прозоре, як мабуть мало де буває.

Найприємніше вразила нас Гуцульщина своєю мовою. Одна моя знайома Чешка, побувавши на Закарпатті, переконувала мене, що там не можна ширити українських книжок, бо там 9 говірок „вашої полтавської мови ніхто не зрозуміє". А проте тотожність нашої мови, себто мови Великої України й Закарпаття, повна. Правда, на Закарпатті подекуди вживають трохи місцевих слів, яких на Великій Україні не знають. Але без них **гуцульська мова справжня українська „полтавська" мова**, багата, кольоритна, мельодійна. Особливо гарно балакають жінки; вони начебто все співають і з такою милозвучністю, що ви аж дивуєтеся, що чуєте таку мову від простих селянок.

Тримається цей нарід теж дуже добре; його зверхній, стрункій, гордій постаті відповідає його гідна, свідома, тонка духова істота. Розмовляють вони жваво, просто, ввічливо, але завжди дотримуючи своєї гідности, без ніякого приниження, як рівний з рівним. Подають руку, але ніколи не цілують; навіть діти цього не роблять. Визнають себе Русинами — Українцями, цікавляться українською справою на совєтській Україні й на цілому світі. Розбираються досить добре у справах европейської політики, в економічних справах, розуміють причини світової кризи. Дуже нарікають на свій економічний стан, бо рівної землі у них мало, заробітків майже ніяких, вивіз дерева припинений, а податки великі.

Школу мають свою, русинську (українську), але вже є дуже багато і чеських шкіл де вчаться діти чеських урядовців та жидівські; іноді ці школи напів порожні. А в русинській школі в Квасах 300 дітей.

Мають також у Квасах і „руську читальню", але в ній всі часописи в чеській та словацькій мові, і лиш один „Вперед" підтримує тут ту назву „руська читальня". Але „Просвіта" робить своє діло і гуртує навкруги себе свідомих людей.

Привітність та ласкавість Гуцулів не мають собі подібних. Коли підчас прогульки ви сядете десь відпочивати, то вже обовязково заведете нове знайомство: хтось до вас підійде, заведе розмову, запросить до себе. Одного разу на таке запрошення ми прийшли до Василя А. Всією родиною косили вони горбок коло садиби. Але, не зважаючи на працю, нас посадовили серед скошеного сіна, молодий господар побіг до хати по мід, яким нас і почастували. Одного разу ми в дощовий день та ще до того у вогкому яру стали класти ватру. Не горить, хоч плач! Аж бачимо наближається до нас молодичка, розпитується і вмить приносить нам оберемок сухого гілля, яке вона мала для себе приховане під густим кущем. Як подякувати за таку ласкавість?!

Ще мені хочеться сказати дещо про **гуцульське жіноче убрання.** Воно складається з довгої сорочки з рясно вишитими поликами, які нашиваються на рівний без зборок рукав. Це почасти звязує рухи рук, які при піднесенню дуже натягають рукав. На Наддніпрянщині рукав пришивають до полика зібраним, так зв. пухликами. Ріжняться сорочки підкарпатські від сорочок з Великої України ще й барвами на вишивках; взірці іноді виконують 12—15 барвами, и серед них переважно блакитні, світло-жовті, червоні. Це найефектовніші вишивки, виконані з великим смаком. У грубших вишивках переважають сині з оранжовими кольорами, а часто й рожеві з малиновими. Сорочки носять на 1½ четвертини довгі від землі, без мережок і вишивок на споді, на подолі. Поверх сорочки вдягається вовняні запаски, прошиті метальовими нитками, одна зпереду, друга ззаду. Корсеток не носять, лише сорочка звисає над поясом. Намиста теж нема, але ґердан на шию обовязковий. Найцікавішою частиною гуцульського чоловічого і жіночого убрання є киптар. Це короткий до пояса легенький кожушок, бзе рукавів, гарний, чепурний, і вся краса його залежить від оздоб із шкіри, шнурів, футра, ґудзиків і т. п., якими його обшивають. Носять киптар у зимі і в літі. Для гірського климату це гігієнічна ноша, бо він без рукавів, і без защіпок, отже в ньому не душно. Але при гірських вітрах він добре захищає легені від застуди. На ногах коротенькі, оздоблені прегарними взірцями новняні панчішки з мякими постолами. Але, на жаль, цю частину гуцульського убрання часто зраджують для моди: черевички панські та ще й на високих каблуках, та ще часом і з шовковими панчішками суперничать з гуцульськими постолами, чому у великій мірі сприяє фірма Батя своїми дешевими виробами взуття.

Про враження з Закарпаття, що лежить на рівнині, іншим разом. — („Жінка").

З. Мірна.

ІЗ МУРИНСЬКИХ КАЗОК

Нагорода за зраду. — Малпи та ловець.

Раз кілька малп постановили трохи забавитися. Одна з них повідає:

— Пошукаймо собі якого чоловіка.

Та зпочатку всі спротивилися цьому, бо великим соромом для малпячого роду й для кожної малпи зокрема є мати якенебудь діло з людьми. Вкінці таки вдалося тій малпі переконати інші малпи, щоби бодай на жарт пошукали одного чоловіка. Вони порозумілися щодо того жарту та постановили, що вбють першого стрічного.

Малпи бігли, сміялися, скакали, перескакували на одно дерево, потім на ліяни, опісля на інше дерево. Справді були дуже метушливі. Нараз одна молода малпа, що саме хотіла скочити з галузі високого дерева, замоталася та зачіпилася хвостом за гильку наче в кліщі. А, як знаєте, всі малпи великі боягузи, кричать і в найменшій небезпеці, ніколи ніодна з них не може сама врятуватися з біди, все потребує чужої помочі. І так усі давай плакати й заводити. Деякі вже хотіли втікати, покинути свого брата. Та рівночасно боялися, що буде з ними, як вернуться до племени без свого брата. Справді знайшлися так у безвихідному клопоті.

Одна малпа каже:

— А нумо, брати, відріжмо цю частину хвоста, що зачіпилася в галузі наче в кліщах.

Зараз звідусіль рознісся вереск:

„Ні, ні!" Та не через біль, який мусілиб завдати, а лише тому, що нещасна малпа з відрізаним хвостом подобала ли на чоловіка. А це був би страшний сором, бо ввесь малпячий рід відрікся би цієї малпи навіки.

Коли вони так роздумували, що робити, зачули шелест у траві, а за хвилиночку вийшов із неї якийсь чоловік. Спершу всі хотіли кинутися на нього й убити його, одначе малпа, якій хвіст стиснула гилька, сказала:

— Ні, це мені не помоглоб до свободи, та можливо, що колиб ви були добрі для цього чоловіка, він міг би визволити мене.

Потім сіли та ждали, щоб побачити, що зробить чоловік. За хвилиночку, як чоловік підійшов до них, вони чемненько просили його, щоб визволив їх брата.

Ловець, бо він саме уставляв сильця на птиці, сказав малпам, чи він визволить їх брата, не схочуть пробувати вбити його. На це всі малпи дали йому слово, що не зроблять того, а крім того обіцяли, що ніколи більше не нападуть ні на одно село. Після того чоловік освободив хвіст малпі. Малпа дуже дякувала.

Та недалеко відтіля було ловцеве село. Ловець був втомився та зголоднів: пішов до хати, сказавши насамперед „бувайте здорові!" всім приязним малпам.

Та малпи були скорі до збитків і пішли далеко за ним. Колиж він дійшов до села, всі кинулися на нього, щоб його розшарпати. Нещасливий ловець став їх просити, щоб йому дарували життя, бо має велику родину, яка жде на нього. Та малпи затягли ловця назад у ліс і сказали, що видадуть його свому ватажкові, а цей напевно вбе його. Їм жеж припаде слава, що полонили його.

Коли ловець побачив, що затіяли малпи, задумав придумати щось, щоб уратуватися. А, як усі знаєте, малпи бояться всього, тому ловець попросив їх, щоб повели його до його пастки, бо він зловив гарну козу й обіцяв їм, що поділиться нею з ними. Як прийшли до пастки, ловець повів малпи простісенько до другої пастки, якої не бачили. Коли всі знайшлися там, не могли вийти. Стали просити, щоб змилосердився над ними, та ловець таки оставив їх там. Пізніше, як ловець вернувся, міг знайти лише малпячі кости, бо їх зїли хижаки. Так то, хто під ким яму копає, сам у неї впадає.

Як треба поводитися з нижчими. — Лев і зебра.

Раз лев гнався пралісом і наскочив на зебру, що там збилася з дороги. Лев ніколи не любив зебри, бо думав, що зебра ліпша від нього. Тому зрадів, як побачив нещасну в біді. Зебра також ніколи не любила льва, бо вірила, що лев неповоротний та боягуз. Як лев спитав зебру, що їй сталося, зебра відповіла, що збилася з дороги, бо зайшла задалеко, а вибралася в гостину до знайомих. Лев засміявся голосно та сказав: „Ти говориш неправду, тому, що боїшся мене. Ти й повинна боятися мене, бо знаєш, що я король усіх звірів. А тепер, щоби ти бачила, що я більший від тебе, я тобі покажу, як мені легко роздерти тебе, на що ти заслужила, бо ти не просила в мене дозволу ходити по мому пралісі".

На це зебра розплакалася, стала лебедіти, та лев лише сміявся, а походжуючи попри неї, дряпнув її лапою. Зебра ще голосніше скричала, а лев сказав: „Даремне кричати, бо ніхто не прийде тобі на поміч; а колиб хто і прийшов, я показав би йому, хто тут господар. Тепер я вбю тебе, щоб усе твоє племя мало примір, що тут не вільно ходити без мого дозволу".

Саме в цій хвилині зявився леопард, а заки ще лев міг відскочити, леопард уже вискочив на нього та тяжко вкусив. Лев на це став просити зебру, щоби вставилася за нього в леопарда і щоб просила його, аби подарував їй життя. Та зебра сказала лише: Коли ти король усіх звірів, то прикажеш йому, щоб тебе оставив в спокою, а він напевно послухає тебе. Колиж ти не господар, то будеш покалічений і вмреш та будеш приміром для всього твого роду, щоби не робили кривди нижчим від себе.

На це леопард запримітив лише:

— Добре кажеш, зебро, остав нас самих.

І леопард убив льва.

Милосердя та кара за злочин. Слон і боа констріктор.

Раз боа констріктор обвився довкола ліяни, саме як туди переходив слон. Слон хотів розірвати ліяну своїм сильним хоботом. Боа констріктор, як обвинеться довкола ліяни, є зовсім безсилий, бо кожний може йому легко зломити хребет. Так боа констріктор був на ласці й неласці слона.

Вуж став просити помилування, а навіть обіцював, що все стане в обороні слона, коли лише він прикличе його на поміч. Вуж запримітив, що слон повинен тямити й те, що вуж має і свої молоді, якими мусить опікуватися та що булоб ганьбою для слона й усього його племени, колиб убив батька дітям.

Слон сказав вужеві, що він зовсім не заслужив на помилування та спитав його, чи подумав він коли про бідні діти, як душив своїм тілом.

— Ти ще нікому не дав і часу просити помилування, як оце я тобі, а тепер скажи мені, чи ти взагалі заслуґуєш на помилування?

А потім слон таки додав:

— Я дам тобі ще раз нагоду: коли ти зможеш відмотатися та кинутися на землю скорше, ніж я піднести мій хобот і опустити його на тебе та роздушити тебе — могтимеш свобідно собі піти.

Коли слон це говорив, вуж нараз спустився на землю, обвинувся довкола слоневої ноги, засміявся та сказав:

— Отже, пане слоне, тепер ти на моїй ласці та неласці. А що я не знаю милосердя, мусиш умерти.

І вуж став кусати слона в живіт, та слон усеж був на-

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ВІДДАВ ЧЕСТЬ.

Італійський диктатор Мусоліні вислав на памятник Маркові Твейнові у Ст. Луісі чек на 200 долярів і при тому написав:

„Шлю свої сердечні поздоровлення інтелігенції Америки й усім Італійцям, що ідуть із симпатією за динамічним духовим життям Республики Звізд і Пасків".

Що духове динамічне життя щось значить, звісно, але що це поможе говорити замісць про „Злучені Держави" про „републику звізд і пасків"?

Питався раз великий американський президент Абрагам Лінколн, що був теж немалим гумористом: Скільки коров будете мати, як маєте 4 корови та 2 коні, а назвете коні коровами? Коли запитаний сказав, що 6, Лінколн заявив: „Ні, називайте собі їх, як хочете, а всетаки ви будете мати 4 корови й 2 коні".

ОТВЕРТІСТЬ ПО СХІДНЬОМУ.

Пише Фредерик Прокощ у своїй недавно виданій книжці під наголовком „Азіяти" про деякі звичаї Азіятів, які не зле були би переняти не-Азіятам.

Наприклад, у передній Азії є цікавий звичай, що при першій стрічі незнайомих не говорять про погоду, як це в звичаю на заході, але про справи, багато сутніші. Як автор стрінув магараджу (князя) Бадрапуру, цей спитався наперед: „Чи ви щасливі?" Друге питання було: „Які жінки ви любите?" Трете питання: „Чи боїтеся смерти?" Четверте питання: „Що цікавого знаєте ви про Бога?"

Правда, деякі питання певно заклопоталиб запитаного, але не даться заперечити, що було би про що говорити.

ОТВЕРТІСТЬ ПО ЗАХІДНЬОМУ.

Можуть Азіяти дати Европейцям і Американцям, яких у протиставленю до „Орієнталів" називають „Окциденталами", приклад отвертости, можуть і „Окциденталі" теж дати приклади відкритости зі свого боку.

Ось недавно тому Американець Вилієм Сібрук видав книжку „Асайлум", себто „Дім божевільних", у котрій розповідає докладно, якто він заходив від алькоголізму до того, що не міг опертися ніяк баганню пити якийнебудь трунок та втратив контролю над своїм тілом до того, що, замкнувши очи, не міг своєю правою рукою попасти до носа, і як то його приятелі, на його пораду, віддали його силою до дому божевільних і як він там лікувався від алькоголізму.

Не знати, скільки є людей, що признались до таких річей. Відомо, до фізичної недуги кождий признається без найменшого стиду. Це нібито не кидає на нього ніякого сорому. Нібито він за свою недугу невинуватий, хоч кождий знає, що багато недуг походить з того, що людина не може запанувати над своїми баганнями.

До умової недуги ніхто не хоче признатись, навіть як його поведінка виразно носить на собі признаки умової недуги. Не признається ніхто навіть до умової недуги в своїй родині, щоби хтось не подумав, що він одідичив умову недугу по своїх предках. Про умову недугу всі немов би були того переконання, що вона приносить сором її „власникові", хоч людина часто зовсім невинувата за свою умову недугу. Навіть як людина дістала умову недугу від своїх умово хорих батьків, то й батьки часто не винуваті ні за те, що вони були умово хорі, ні за те, що недугу передали дітям.

УМОВА НЕДУГА ДИКТАТОРА.

В нюйорськім тижневику „Ню Репоблик" появилася була недавно кореспонденція з Риму, відомо, анонімова, в котрій збивається всі думки про те, що, мовляв, Мусоліні попер Італію до етіопської війни зі страху перед внутрішньою крізою або з яких інших розумових причин.

Ні, говорить дописувач, головного товчка до війни Мусолінія в Етіопії не треба шукати в нічому іншому, як тільки в умовім стані самого диктатора. Мусоліні роками говорив про славу жовніра, побідника, здобичника. Він оточився підхлібниками, які дають йому всі ті підхлібства, на які він ласий, які він від кождого власними допитами добуває. Він має владу й жадний більше влади. Чим більше йому похвал дають, тим більше він їх хоче. Сказав англійський лорд Актон: „Всяка влада корумпує людину, а абсолютна влада корумпує людину абсолютно". „Дуче" любить кадило, підхлібства. Ґазети не мають про нікого писати, тільки про нього. Образки мають показувати тільки його обличчя. Всіх визначних людей від себе він усуває. Оточується пустими людьми без імени, без мозку. Всяку людину з думкою він безпощадно поборює. Для прославлення себе він не жахнеться перед ніяким засобом, хочби яким нечесним, хочби яким жорстоким.

Люди, що не знають науки про духові недуги, але знають хочби історію божевільних диктаторів, як царя Івана Грізного або Петра Першого, не можуть не пізнати портрету. Це умова недуга, звана меґальоманією. Манія бути великим.

ІТАЛІЯ ЗА ДИКТАТОРА?

Цікаво було би знати, що на це божевілля говорить італійський народ.

Здавалось би, що народ мусів би повстати проти божевільної людини. Та історія божевільних диктаторів показує, що народи рідко коли зривалися проти божевільних правителів. Звичайно бувало так, що підлеглі маси самі занедужували на відповідні умові недуги.

Під відповідною недугою треба розуміти таку недугу, що не тільки вдержує божевільного диктатора при його владі, але й робить йому правління дуже приємним. Коли цар стає жорстоким та почуває приємність у звірськости, то народ набирається терпіння, а далі й приємности в терпінню.

ПРОБЛЕСКИ ЗДОРОВОЇ ДУМКИ.

Здорова думка, що дивиться тверезо на світ і людей, що далі, то більше заникає. Кажуть, що нині в Італії вона проявляється, як у большевії, тільки потайною усною сатирою.

В Італії курсує така історія про відвідини в Мусолінія найбільшого французького хеміка, котрого Мусоліні запросив до себе, щоби порадитися з ним у справі отруйних ґазів. Ученого привели до палати, де урядує Мусоліні. Ученого представили Мусолініеві, але цей зараз його покинув і став працювати над своїми справами. Учений ждав годинами, стоячи, як диктатор сидів при бюрку й писав. Накінець Мусоліні кинув на нього оком, побачив, що він стоїть, і сказав: „Ага, а можете мені сказати, який ґаз з усіх найбільше небезпечний і найбільше отуманює людину?

На це вчений відповів: „Кадило!"

Популярність цієї анекдоти показує, що в Італії ще не всі голови зачаджені кадилами, якими пікурують Мусолінія.

Дм. Словітський.

Вже зима прийшла у гори,
Вихор рве листя червоне,
В гори-хвилі бурить море,
На овиді сонце тоне.

Сонце тоне і смеркає,
День понурий в мряці гине,
І зорями засіває
Творець своє небо синє.

Ніч холодна і пречиста,
Сходить місяць за горами
Жовтолиций, золотистий,
Земленьку чарує снами.

Якийсь не дуже талановитий юнак грав перед Бетовеном на фортепяні. Як скінчив грати, спитали Бетовена, яка його думка про цю музику.

— Слон небезпечний звір, — відповів коротко славний композитор.

— Щож із цим має спільного слон?

— Таж слон дає свої зуби на клявіші!

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮ БРІТЕН, КОНН.

Листопадове Свято.

Як всі інші осередки української еміґрації так і громада Ню Брітен, Конн., відсвяткувала памятне й врочисте свято відродження Української Державности а то дня 24. листопада 1935. р.

Мені доводилося також брати участь у святі. Запрошений диригентом хору при церкві св. Марії, п. Хоптяком, я вибрався вперше за час мого короткого побуту в Америці на провінцію. Очевидно, моє враження було миле, коли я знайшовся в церковній салі, серед досить численного громадянства, яке зібралося вшанувати Листопадові Роковини.

Програма свята була дуже багата, де велику частину заняв саме хор. Свято відкрито репрезентацією живого образу, надзвичайно дбайливо переведеного, що представляв стрілецькі могили на рідних землях і тих, що шукають у них дальшого завзяття, помочі й гарту до дальшої боротьби. Дві панночки ілюстрували деклямацією живий образ.

Хор з п. Хоптяком виконав цілу низку пісень знаних композиторів: Лопатинського, Давидовського, Гайворонського, Ніщинського, Лисенка і Вахнянина. Треба признати диригентові, що немало праці вклав він у саму орґанізацію хору, не говорячи вже про саму технічну сторінку його. Деякі продукції хору були навіть дуже важкі, як прим. Ніщинського „Закувала та сива зозуля" чи „Вставай, Україно" Лопатинського, а проте енерґійний диригент вивязався знаменито. А треба підкреслити, що майже всі хористи — це уроженці Америки, України навіть не бачили, а проте їх мова чиста. Здавалося мені, що я десь на рідних землях прислухуюся концертові „Просвіти" чи „Рідної Школи"! Спеціяльно знаменито вивязався п. Пашкевич, що відіграв скрипкове сольо („Спомини з гір" Безкоровайного). Молодому музикові треба тільки побажати дальшого успіху в цьому напрямі.

Опісля йшла моя промова про Перший Листопад 1918 року, історичні передпосилки та його велике значіння у визвольницькому рухові української нації. Як справді я радів, коли мене принято оплесками по закінченні моєї промови, радів, бо ціла публика — це були самі Лемки, представники тої частини України, що тепер являється предметом найстрашнішої польської екстермінації.

Виступав ще мужеський хор, шкільно-дитячий хор, були сольа: барітонове і на пяні. На кінці заняв слово місцевий священик о. Ялечко та візвав своїх вірних до праці для всім нам спільної України.

Закінчено свято відспіванням гимнів, американського й українського.

Я скоро кидав Ню Брітен. Жаль робився покидати цих милих, невтомних працівників! На стацію товаришили мені місцеві ударники українського життя. Всі вони Лемки, як пп. Тимчишин, Савчишин зо жінкою, Мельник. Ці два останні роджені тут, але яке в них всіх завзяття, запал до праці! Пригадуються мені недавні часи, коли я при подібних нагодах стрічався з українськими робітниками в Бельгії й Франції. Це були також чорноробучі шахтярі (майнери), фабричні сили. То були Полтавці, Кубанці, Буковинці, Закарпатці, Волиняки. Але в них усіх горіла одна українська душа, одне завзяття та одна сильна віра в скоре визволення України.

Тому нераз і найбільшоу невірі стає ясно, що український рух — це щось таке вічне, невмируще, живе! Бо справді, чи може загинути нарід, якого сини, деб вони не були, живуть одною ідеєю, одним чином — служба Вітчині?

Ми свято віримо, що ні!

М-р В. Душник.

ПОДЯКИ.

Я, нижче підписаний член бр. св. Ів. Хрестителя, від. 223 У. Н. Союза у Вілкс Баре, Па., складаю сердечну подяку головним урядникам нашої орґанізації за уділення мені допомоги з фонду запомогого в сумі $50, котра стала мені великою помічю у моїй довгій недузі. Бажаю якнайкращого успіху У. Н. Союзові. Також дякую місцевим урядникам за їх труд.

Петро Дрозд.

Я, нижче підписаний член 146 від. У. Н. Союза, складаю щиру подяку головним урядникам нашої орґанізації за уділення мені допомоги з фонду запомогового в сумі $35, котрі стали мені великою помічю. Бажаю якнайкращого успіху У. Н. Союзові. Також дякую місцевим урядникам за їх труд.

Дмитро Ґурняк.

На засіданні.

— Я не бачив іще ніколи, щоб ви на засіданні коли отворили рот.

— Якто ні?! Я все позіхаю підчас вашої промови!

стільки холоднокровний, що помаленьки підніс ногу й із усієї сили вдарив нею вужа по хребті. Вуж скрикнув і випустив слонову ногу та знову став просити помилування. Та слон всеодно поставив другу ногу вужеві на голову, вдушив його і сказав:

Для того, хто не знає милосердя, нема милосердя!

Говорення правди. — Перегони вужа з леопардом.

Одного вогкого дня після дощів леопард попав у кишло ловитих вужів. Вужі зареготалися, аж заходилися від сміху, як побачили відважного леопарда в такому клопоті.

Один вуж сказав:

Щож, гордий пане леопарде, як почуваєтеся в такому дивному товаристві?

Леопард, що ніколи не є боягузом, хоч тепер усе було проти нього, сказав:

Як я почуваюся, це напевно хотіла так доля. Всі ви знаєте, що я взагалі не люблю ніякого товариства. Не можете сказати, що я такий неприємний товариш, як лев або малпа. Я все люблю щиру правду.

На це стали вужі нараджуватися, що зробити з леопардом: чи пустити його, чи вбити. Старий вуж став обставати за леопардом і каже:

— Ми повинні би нашому відважному гостеві дати бодай нагоду вибороти собі життя, бо, правду сказати, він добровільно не впав у цю біду.

Після цього згодилися, що один із молодих вужів пуститься в перегони з леопардом. Коли леопард програє, вернеться і сам піддасться. Колиж вийде переможцем, не лише, що могтиме свобідно піти собі, а могтиме теж і зїсти вужа, який програє перегони.

Перегони почалися. Заклалися сто проти один у користь леопарда. Та коли леопард побачив, що настільки перевищає молодого вужа, вже не дбав і вибрав найтяжчу дорогу. Трапилося, що по дорозі побачив зебру. Захотів дуже зїсти її, бо був дуже голодний, тому, що в вужів нічого не їв. І тому кинувся, щоб зловити нещасну зебру, а мусів бігти добрий шмат дороги, заки зловив її.

А тимчасом молодий вуж манджав добре, щоби лише виграти перегони. Леопард добре наївся, ще навіть і виспався потім. Коли нарешті дійшов до мети, пристанув, думаючи, що виграв перегони та що ще надодаток смачненько зїсть собі молодого вужа.

На леопардове зчудування вуж, що був скрився в ріці, вискочив ненадійно перед леопарда. Леопард злякався так дуже, що втік і вже не вернувся, хоч був обіцяв.

Як старий вуж почув, що сталося, сказав:

— Той леопард впевняв, що він не боягуз і що він добрий спортовець, та я того не бачу. Напевно він і брехун, а це те саме, що боягуз, бо боїться признати правду.

Глупота — бажати забагато.

Як ґезеля перехитрила леопарда.

Раз, як леопард пив воду, прийшла й ґазеля, щоб і собі напитися. А, як усі знають, леопард ніколи не любить пити з іншими, не любить теж товариства інших звірів. Тому леопард не міг докінчити пити, бо його розсердила сміливість цього слабосилого сотворіння, що зважилося станути перед сильним леопардом.

Бідна ґазеля дуже хотіла пити та справді навіть і на думку не прийшло їй, у якій небезпеці вона знайшлася, аж поки до неї не заговорив леопард. Як почула леопардів голос, хотіла втікати, та леопард крикнув за нею, щоб не втікала, бо, як упевняв, він не думав робити їй кривди. Сказав їй, що готовить великий пир у честь своєї жінки: вона привела йому на світ молоді й самі хлопчики. Жінка дуже булаб рада, колиб і ґазеля прийшла на пир. Самособою, все це була брехня лише на те, щоб намовити ґазелю, аби пішла з ним до його хати. Тому він, мовляв, хотів би запросити ґазелю, хай побачиться з його хорою жінкою, а то хотів кинутися на неї та зїсти її. Бо й справді леопард любив ґазелине мясо більше ніж малпяче. Малпяче мясо дуже солодке й кажуть, що воно найліпше.

Ґазеля сказала, що їй дуже жаль, що пані леопардиха все ще хора, та їй приємно почути, що привела на світ таких гарненьких хлопчиків. Вкінці зазначила, що прийде на пир та спиталася, коли буде цей пир.

Леопард, як почув це, з радощів мало що не вмер. Сказав, що пир відбудеться на другий день, після поєння. Потім побіг скоренько, зовсім забувши, що передтим задумав був зїсти ґазелю таки на місці. Сказав собі:

— Ще ліпше буде вона смакувати мені, як прийдеться трохи почекати.

А тимчасом ґазеля знала, що леопард хотів перехитрити її. Вона старалася щось придумати, чим моглаб пошити в дурні того немудрого леопарда, що вже облизував собі лапи. Тому подумала собі, що як перша прийде до його хати, заки ще він успіє прийти, напевно побачить, чи леопард говорив правду про той пир. Вкінці постановила вибратися завтра, одначе переодягнена за малпу. Вистаралася шкіру з малпи, надягла її тай пустилася в дорогу.

Леопард був дома, а мав ріжні гарні страви, щоб попросити до них ґазелю. Бо він говорив, що треба бути ввічливим для кожного, хто вже йде на смерть. Як леопард глянув, а побачив лише малпу, розсердився, бо вже думав, що матиме на обід ґазелю, свою улюблену страву. Коли малпа прийшла, леопард не хотів зїсти її. Спитався лише, чого малпа хоче.

Малпа сказала:

— Я саме стрінула ґазелю, то вона розповіла мені про твій смуток і твою радість, тому я прийшла посумувати та порадіти з тобою.

Леопард поклав перед малпу ріжні смачні страви. Малпа їла, аж за вухами лящіло. Заки ще малпа скінчила їсти, леопард вибіг на зустріч ґазелі, щоб зїсти її, а потім хотів вернутися та зїсти ще й малпу.

Та леопард не міг знайти ґазелі, а як вернувся, не міг знайти малпи. Ще й усі його смачні страви пропали. Розлютився дуже.

А як леопард вийшов знову напитися води та припадково побачив ґазелю, спитався її, чому вона не прийшла на пир. На це ґазеля розповіла йому все, сказала, що добре попоїла собі, а потім пішла. І ще додала ґазеля:

— Так, пане леопарде, коли хочеш когось вивести в дурні, то старайся, щоб і сам не пошився в дурні.

АФРИКАНСЬКІ ЧАРІВНИКИ.

Відомі є на цілому світі ріжні „штукарі" чи „магіки", які виправляють ріжні штучки, не раз такі, що й найрозумніщий чоловік з дива не може вийти. Славні є на цілий світ індійські факіри, а ось один Европеєць-подорожник оповідає не менше сензаційні речі про африканських чарівників і їх штучки. Наведемо дещо.

„Одного разу — оповідає цей подорожник — підчас своєї подорожі по Конгу я знайшовся в одним селі, якого мешканці зібралися в півколесо і чогось очікували. На моє питання сказали, що очікують чарівника. Їхній вожд позволив мені взяти участь і я присівся до них.

„Мені ще досі видаються незрозумілими речі, які я тоді бачив. Кілька величезних Муринів увійшли до середини колеса, один із них узяв малу дівчинку і кинув її до другого. Цей до третього. Потім зачалася найдивніша забава в мячик. Мурини кидали дитиною вколо, не дозволяючи їй ані разу впасти на землю. Темпо гри було щораз швидше, врешті таке швидке, що я стратив можність обсервації. Було тільки видко, якби від одного Мурина до другого тягнулася линва, що мерехтіла, подібно, як це бачимо при сприхах колеса, що щезають нам з очей. Після цеї забави Мурини положили дитину назад на землю. Дитина бавилася, якби нічого ніколи не було.

„Опісля прибув чарівник, що мав на лиці фантастичну маску. Окружала його громада дітей, які в середині площі вибудували костир з дерева.

„Цей костир підпалили, після чого чарівник поставив у його середину клітку з курми. Клітка була деревляна й вогонь відразу обняв її цілу. Згоріла на наших очах на вугаль і я чув виразно запах спаленого піря. Чарівник вхопив потім посудину з водою і згасив вогонь. Я спостеріг зі здивуванням, що клітка ціла разом з курми стоїть на своїм місці.

Експерименти магіка ставали щораз ризиковніші. По хвилині він кинув малу дитину на горіючий костир. Всі думали, що дитина згинула в огні, а одначе по кількох годинах вона показалася серед нас жива, здорова й усміхнена.

„Я сидів здивований і засоромлений. Якщо цей муринський чарівник був тільки звичайним обманцем, то мусів мати вправу і зручність, які не можна стрінути в Европі. Якщо на мене цей попис зробив таке величезне враження, то якже він мусів заімпонувати примітивним натурам Муринів!"

Інші подорожні, які досліджували тайни цих чарівників, розповідають дива про їх штуки. Є відомі випадки, що чарівник проклинав неприсутнього, а цей пізніше умирав невиясненою смертю в тій самій хвилині, причому ані не хорував, ані не стверджено в нього слідів затроєння.

ДОБРИЙ СУСІД.

Добрі сусіди, дійсно добрі й здібні люди, можуть навчити нас багато, помогти нам, і не вступаючи ні на наше обійстя, ні на нашу ниву. Вони лиш на своїм обійстю, на своїй ниві ведуть усе добре, взірцево, а це збуджує в нас охоту наслідувати їх добрі діла, підганяє нас до праці, додає нам сили, витревалости перемогти неоден тяжкий труд. Добрий приклад доброго сусіда.

Один купець сказав: „Я бажаю собі на всі часи зправа та зліва коло мого склепу чесних та надзвичайно здібних конкурентів, які розуміють це та це ще лiпше ніж я. А тоді моя охота до діла, цей найголовніший капітал у підприємстві, ніколи не заспалаб".

Добрі сусіди будять нас, вливають у нас свіжу силу, додають охоти до дальшої праці, підіймають нас на дусі та самі тут не тратять нічого зі своєї сили.

Щеціннішими від тих, що нас побуджують до діла, є ті, які порушують наше серце, дають нам внутрішнє задоволення, душевний спокій сусідськими приязними словами та добрими прикладами.

Люди з гарними прикметами души падуть нераз у небезпеку, тратять відвагу, охоту, тай нераз грозить їм нещастя, упадок. І тут такий власне брак прикладу доброго сусіда, який підкріпив би та зміцнив би їх сили та збудив би знову до доброго діла. Ми всі потребуємо їх, тих добрих сусідів, які мають здібні руки, розуми, щирі серця, а тим вони для сусідів зправа та зліва є джерелом заохоти до добрих, розумних та чесних діл.

Лиш одно: не глядім на наших сусідів заздрісним, лукавим оком, не ворогуймо з ними, а вчімся на їх добрих прикладах, стараймося робити так, як вони, або ще краще. А тоді підоймемось, ваш світ стане нам кращий, життя приємніше. Розвіються чорні хмари, які оповили наші серця, тай засіяє нам ясне сонечко. Запанує між нами щира, правдива українська любов, а ми тоді у своїх добрих сусідів видітимемо братів Українців, дітей одної матери. — („Час").

М. М.

Не має приятелів.

Батько: Скажи, Івасю, ти маєш багато приятелів у школі?

Івась: Ні одного!

Батько: Чомуж то?

Івась: Бо то, тату, таке: я не терплю тих хлопців, що бють мене, а мене не терплять ті, що я їх бю!

ЦІКАВА ІСТОРІЯ ЕТІОПСЬКОЇ ЗАЛІЗНИЦІ.

В Етіопії є лиш одна залізнична лінія, довга яких 500 миль, що лучить столицю Етіопії Адіс Абабу із французькою пристанню Джібуті.

Залізниця ця має ледви сім стацій. Стародавня льокомотива з грізною назвою „Носоріг" переїздить цей простір за шість днів. Залізниця не курсує нічю з причини ріжних небезпек. Передовсім довколичні Сомалісі й Ісаси від часу до часу розкрадають частини залізниці. Шини переробляють на наплечники, вістря спис, мечі та ріжне приладдя. Залізничі пороги беруть на вогонь, а зворотниці для привязування коров і коней. Отже можна їхати залізницею лише за дня, бо ніколи не відомо, чи за найближчим скрутом залізничі шини нараз не скінчаться.

Залізничі шини в ночі є улюбленим відпочинковим місцем велитенських черепах, яких ліниве тіло може спричинити залізничу катастрофу навіть найновочаснішої льокомотиви.

Цікава є історія цеї залізниці.

Будувати залізницю почали в 1893. році за часів володіння Менеліка II. Творець нововчасної Етіопії, Менелік II., довго не хотів нікому дати концесії на будову залізниці. Вдалося це щойно двом інжинірам. Вони після двомісячної небезпечної подорожі приїхали з Джібуті до столиці Етіопії.

Швайцарець Ільґ і Француз Шефне не привезли для „короля королів" ніяких дурничок. А що хотіли йому заімпонувати, перевели телефонічну лінію з літньої резиденції в Джібуті до Адіс Аби. Та Менелік не одушевлявся зовсім „говорячою скринькою", прикликав інжинірів і сказав їм:

„Коли ви справді такі зручні, то зробіть мені такі самі черевики, які ви носите. Черевики, то річ справді важна. Я скажу вам дати шкіру Колиж завтра в черевиках, що ви їх зробите, моггиму піти до церкви, дістанете концесію на будову залізниці".

Інжинірі працювали всеньку ніч у поті чола. І їм удалося змайструвати якісь дуже невалупні черевичища.

Менелік оцінив працю інжинірів, черевики сховав на вічну памятку та дав інжинірам концесію на будову залізниці, яку старалася здобути половина світа.

— Ця залізниця — сказав цісар — не буде ніколи драбиною, спертою об гори Етіопії, що влекшувала би чужим військам вхід до моєї країни.

Сам визначив її напрям. Велику частину проходить вона з Джібуті бездоріжною та безводною пустинею. Всі врожайні провінції Етіопії вимищено, щоб не влекшувати чужим військам входу до краю.

Будували залізницю 23 роки. Серед нечуваних труднощів покінчили її в 1916. році. Дикі кочовничі племена вбивали інжинірів і робітників.

Вкінці отворили правильну комунікацію. Поїзди відходять двічі на тиждень. Приходять точно. Спосіб на це дуже простий. Перед приходом поїзду на кожній стації наставляють відповідно годинник.

Згідно з умовою концесії, Етіопія має право перевозити цією залізницею своє військо підчас мира за дуже малою заплатою, а підчас війни навіть даром. Товариство зобовязалося попри це, що дозволить на транспорт чужого війська лише за згодою цісаря. Колиб видало дозвіл без згоди цісаря, втратилоб усі права до залізничої лінії, яка автоматично перейшлаб на власність Етіопії.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

Жертви на визвольну боротьбу.

Від. 24 ОДВУ, Дітройт, Міш., $57.00.

Відділ 5 Ч. Х. ОДВУ, Гартфорд, Конн., $22.00. Зложили: Каса Ч. Х. $10.00; О. Йордан, З. Ґроґоза, М. Данилів, К. Ярошевич, М. Курдина, Е. Лата, Віхневич, Бойчук, Е. Байда, С. Кундис по $1.00; дрібними датками $2.00; з пушок $4.02. Зібрали: М. Курдина $1.23, С. Кундис $1.00, А. Данилюк 81 ц., М. Данилів 76 ц., М. Курдина 22 ц. $10.00 зложено на Конгресі Укр. Нац. Амер. Зложили: К. Ярошевич $5.00, М. Данилів $2.00, Йордан $1.00, Ц. Солецька, В. Стрейко, С. Кундис, А. Медвідь по 50 ц.

Від. 23 ОДВУ, Алентавн, Па., $35.00. Зібрано: збірка в церкві $13.00, з каси відділу $12.00, Амер. Гор. Клюб Америки $10.00.

Відділ 36 ОДВУ, Ембрідж, Па. Збірка в українській прав. церкві $10.35.

А. Галабан, Ембрідж, Па., $5.00.

Відділ 3 ОДВУ, Амстердам, Н. Й., $52.00.

Від. 33 ОДВУ, Вілінґ, В. Ва., $5.00.

Відділ 16 ОДВУ, Вунсакет, Р. Ай., $25.00.

Відділ ОДВУ в Селем, Масс., $25.00.

Відділ 21 ОДВУ, Філядельфія, Па., $17.17.

Від. 62 ОДВУ, Ґлестонбури, Конн., $13.00.

Відділ 18 ОДВУ, Пасейк, Н. Дж., $23.25.

Відділи 5, 45 і 67 ОДВУ, Гартфорд, Конн., $45.67.

Відділ 19 ОДВУ, Ню Гейвен, Конн. На забаві у Йосифа і Софії Березіцьких зложили: Й. Березіцький, О. Рекрут, К. Ґвіздь по $2; К. Марущак, Я. Підлісний, В. Березіцький, Я. Чикало, Е. Топольницька, Г. Куць, Й. Бурбела, С. Шуран, Й. Благітка, А. Чайковська, С. Дикун, А. Марущак, П. Тодорчук, Г. Консевич, О. Небор по $1; П. Клемковський 75 ц.; А. Кулик, М. Ницьо, К. Худобяк по 50 ц.

Відділ 32 ОДВУ, Ст. Пол, Мінн. Зложили: А. Процай $5; Е. Денис, М. Процай по $2; Г. Пастушенко, Е. Кранник по $1. Разом $11.

Відділ 59 ОДВУ, Рівергед, Н. Й. На поминках по Б. Бурі зложили: о. М. Продан, С. Ґура, А. Калина, І. Березний, І. Ломаґа, В. Бондрівський, М. Бандрівський, Й. Штокайло, М. Барнич, К. Барнич, О. Демчук по $1; решта дрібними зібрав М. Худяк. З каси $9. Разом $25.

Окружна Управа в Шікаґо, Ілл.: Решта грошей з Українського Націоналістичного Дня в Рівер Вю Парку $258.42; з каси від. 2 ОДВУ $25; д-р І. Смук $5; В. Лоняк $1. Разом $298.42.

Відділ 41 ОДВУ, Рівер Фол, Масс., $10.

Відділ 50 ОДВУ, Бріджпорт, Конн. Збирали жертви М. Галькевич, Д. Чернявський, Й. Підліський. Зложили по $1: М. Будник, І. Максимів, М. Галькевич, М. Галькевич, П. Гринюк, В. Велиток, Т. Подоляк, Й. Демчук, М. Шиманський, Л. Бих, Д. Чернявський, Й. Підлуський; по 50 ц.: Г. Монюк, В. Папроцький, П. Слівінський, М. Мандрова, Г. Волковський, Т. Красіцький. Разом $15.

Фултон Н. Й., Мирон Співак $1.

Відділ 27 ОДВУ, Бостон, Масс. Н. Давискиба $10; Сестр. Непор. [illegible] чаття, П. Боднар по $5; І. Кузь $2; Д. Бортник $1.50; Д. Романів, Д. С[illegible]мінський, А. Іваськів, А. Смарш по $1; М. Кучер, М. Желехівський, [illegible] Желехівський, М. Гоцуляк по 50 ц. Разом $30.

Відділ 67 ОДВУ, Норвіч, Конн., $10.

Відділ 8 ОДВУ, Клівленд, О. [illegible] Когут $1. Разом $45.05.

Відділ 17 ОДВУ, Провіденс, Р. Ай. Зложили: Г. Болюх, О. Беркут, [illegible] Мохнацький, А. Кондраш, Я. Семчук, І. Витязь. Разом $6.

Відділ 35 ОДВУ, Вилмінґтон, Дел. Збирали: Н. Кравчишин, І. Швед. По 50 ц.: М. Базилюк, Ант. Маєр, [illegible] Прокоп, Т. Чорній, Т. Ґула, [illegible] да, П. Сас, А. Андрусишин, [illegible] мар; по 25 ц.: Ю. Шатинський, [illegible] Музика, І. Оборішко, Т. Марущак, С. Качмар, І. Виніцький, Й. Пир[illegible]ський, І. Белей, Г. Гнатовський, [illegible] Січка, П. Гриняшин, І. Гарванко, [illegible] Ліщинська, І. Чичка, Н. Кравчишин, П. Доманський 15 ц.; з каси 60 ц. Разом $10.

Відділ 14 ОДВУ, Обурн, Н. Й., $20.

Відділ 13 ОДВУ, Когоз, Н. Й. [illegible] каси $42. Від Стейтової Політичної Організації (Союз Українсько-Американських Демократичних Клюбів Стейту Ню Йорк) $75.

Червоний Хрест, Бріджпорт, Конн., $10.

Відділ 21 ОДВУ, Вотервліт, Н. Й. На вечері для делеґатів Конвенції Українських Дем. Клюбів зложили: М. Пізнак $2; по $1: І. Урбан, Т. [illegible]вак, Л. Кіт, П. Риганич, В. Мад[illegible], Н. Зібровський, О. Биль, С. Чайковський, В. Футулуйчук; по 50 ц.: [illegible] Заяць, Шаршон, М. Мадорош, [illegible] Бомба, пані Бомба, Юрко, С. Мих[illegible]сів, Л. Завойський; Ю. Отаманюк [illegible] ц.; дрібними $2.45. Разом $25.

Відділ 39 ОДВУ, Бебилон, Н. Й., $85, в тім: І. Петровський $25, [illegible]лявка $10.

Відділ 42 ОДВУ, Менчестер, Н. Г., $10.

Відділ 46 МУН, Шікаґо, Ілл., $25.

Відділ 51 ОДВУ, Честер, Па. [illegible]жили по $1: о. Омелян Мицик, М. Броницький, М. Бесоловський, А. [illegible]дай, Т. Сорока, Н. Рубаш; по 50 ц.: М. Тимань, А. Бартіш, В. [illegible], Т. Каспер, К. Волянська, С. К[illegible], Т. Крика, Й. Макух, Г. Зашитко, М. Терщавський, М. Муляр, І. Заяць, Н. Брингилевич, Т. Урбан, К. [illegible], А. Бакалець, І. Лучка, І. Стецій, Н. Найда, П. Кучапський, В. [illegible], П. Гливяк, К. Пінчак; М. Курц[illegible] ц.; по 25 ц.: Г. Артимович, [illegible], Й. Весоловський, І. Яґла, М. [illegible]вич, І. Литнянчин, І. Кондур, [illegible] ник, М. Белей, Т. Луцик, [illegible], П. Криворука, С. Верещак, [illegible]ник, П. Басилик, Р. Василик, [illegible]ковський, М. Кручай, Г. Мисак, К. Бобяк.

Відділ 5 ОДВУ, Гартфорд, Конн., **Червоний Хрест, відділи ОДВУ** ч. 45 **і 67.** З пушок: С. Кундис $1; М. Курдина $1.23; А. Данилюк 81 ц.; М. Данилів 76 ц; М. Курдина 22. З каси Червоного Хреста $10. Мих. Курдина $5. По $1: М. Данилів, О. Йордан, П. Ґроґоза, К. Ярусевич, М. Курдина, Е. Лата, Вехневич, А. Бойчук, Е. Байда, С. Кундис. Дрібними датками $2. Разом $45.67.

Ню Йорк, Н. Й., Романишин 51 ц.

Відділ 62 ОДВУ, Глестонбурі, Конн., М. Стисло $1.

Відділі 34 ОДВУ, Пасейк, Н. Дж. Т. Висигорокіп $5. З пушок $3.21. Разом $8.21.

Червоний Хрест, Джерзі Ситі, Н. **Дж.,** $30.

Яків Гаврилко, Белмор, Л. Ай., $25.

Червоний Хрест, від. 30, Ню Йорк, **Н. Й.,** $10.

Іван Прухницький, Брістоль, Конн. З пушки $3.56.

Відділ 10 ОДВУ, Ню Йорк, Н. Й., $11.49, в тім з пушок $1.49.

Централя ОДВУ.

ТАРЗАН І ОГНЕННІ БОГИ. (41)

Ніярх, найстарший священик, викрикнув: „Ця чужинка хоче в нас впоїти переконання, що вона є небесним післанцем. Одначе вона казала нам перестати приносити Балові жертву, яка йому мила. Тому я мушу в неї сумніватися. Вона мусить зблизитися до вогненного стовпа, щоби переконати нас про своє божеське походження".

Лейді Бет не розуміла ні слова з промови священика, але догадувалася, що він говорив. Її товаришка, золотоволоса Арбеля, затремтіла, бо вона не бачила ніякого способу, яким ця чужинка могла уникнути страшної долі. Тепер з товпи піднявся крик: „Най буде благословенний Ніярх, правдивий пророк".

Фанатичні окрики чортівської радости роздерли небо серед нічної пітьми. Не можна собі уявити, яку радість відчули вони на вістку про наближення жертвування живої людини. Начальники племени були раді, що це питання, хто це та чужинка, скоро буде вирішене вогненною пробою, бо вони боялися її та ненавиділи, як жорстокі люди все ненавидять чисту й здорову красу.

„Беріть її, ви, вірні старші", кричав Ніярх. „І пустіть її на святу дорогу, що веде до вогненного стовпа". Нагло англійська летунка почула, як залізні руки схопили її за рамена й вона побачила коло себе чотири огидні обличчя. „Геть з нею!" — кричав найстарший священик.